

میلعلو وه

ترضداب مرکا ربمایپ جاودزا ی توکلم و ی کلم داعبا

هجیدخ

مجنپ هسلج - ماسا ی نابم حرط

داتسا

ی نار هط ی نیسد ن سحمدحم دیسد جاد الله تہیا
مژسد الله سدق

مِجْرَلًا نَاطِئِشِلَا نَمَلَلَهُ اِيْذُو عَا
 مِجْرَلًا نَمَحْرَلًا اِلله مَسْبِ
 اِنْبِيْدَ وَاِنْبِيْدَ اِلْعُمْلَا سِلَا وَاَقْلَا سِلَا وَاِنْبِيْلَعَلَا بَرَّ اِلله دَمَحَلَا
 دِمَمَح اِلْفَطْمَلَا اِنْسُوْفَنَبِ بِيْطَ وَاِنْبُوْلُقَبِ بِيْدَ وَاِنْبُوْلُقَبِ بِيْدَ وَاِنْبُوْلُقَبِ بِيْدَ
 نَمِيْمَرَكَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا
 نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا
 نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا نَمِيْمَوْصَعَمَلَا

هياتك مخم في لاعت الله لاق:

فَرَّخَلَاوُ * اِلْقَامُوْ كُتْبِرْ كَعَدُوْ اَمَّ * اِلْحَسَدُ اَدَا اِلْبَلَاوُ * اِلْحُضْلَاوُ * مِجْرَلًا نَمَحْرَلًا لَلله اِمْسَبِ
 كَعَدَجُوْ * اِلْوَاوَا * اَمْبِيْدَ كَعَدَجِيْدَ مَلَا * اِلْحُرْمَةُ كَعَبْرَ كَعَبْرَ كَعَبْرَ كَعَبْرَ كَعَبْرَ كَعَبْرَ
 اَمَاوُ * رَهْمَتُ لَافَل نَاسِلَا اَمَاوُ * رَهْمَتُ لَافَل مَبِيْنِيْلَا اَمَاوُ * اِلْغَاوُ لَافَل اِنْبَاوُ كَعَدَجُوْ * اِلْغَاوُ لَافَل اِنْبَاوُ
 1. اِنْبِيْدَ كَعَبْرَ مَعْبِيْدَ

ضَفْنَاوُ اِيْذُو * كَرَرُوْ كَعَدَ اِنْعَضُوْ * كَرَرُوْ كَعَدَ اِنْعَضُوْ * كَرَرُوْ كَعَدَ اِنْعَضُوْ * كَرَرُوْ كَعَدَ اِنْعَضُوْ
 بَصْنَاوُ تَعْرَفَ اِنْبَاوُ * اِرْسِيْرُ سَعَلَا عَمَّنْ اِنْبَاوُ * اِرْسِيْرُ سَعَلَا عَمَّنْ اِنْبَاوُ * اِرْسِيْرُ سَعَلَا عَمَّنْ اِنْبَاوُ
 2. اِنْبِيْدَ كَعَبْرَ اِلْبَلَاوُ

هجيدخ ترصد هب تبسن مرکا ربمايپ هز ادناي تبجم و مامتها

دش ضرع ايلاطم اهيلع الله ملاس هجيدخ ترصد زراب تافصد و تايصوص هب عجار زوريد
 شريذ هب رضاد، عامتجا تيعقوم و يدام تاناكما عيمجد دوجو اب ترصد نأ هك ديسر اجنيا هب بلطم
 ترصد هچرگ³، دود فورعم «مشاهي ندميتي» مان هب ترصد نأ هكي لاحرد دندش مرکا ربمغيي اب تلصو
 دندوي ناتبلا بزشامل نايق و فئاو ط نايم رد ا حور و ا ناسفت تاصخشم و ا ونعم تايصوص رظن زا
 رد بتفرگي م رارق ركدت دروم مرکا ربمغيي ا ناگدنز تااطل زا ا راييب رد هجيدخ ترصد هئلسم
 دندومرف هك تسا دراو ملاسلا هيلع ا لع هاما زا ا تياور

ا م تحاربات، ترصد نأ نائز زا ا هكي، هشياع دندومرفي م داي هجيدخ ترصد زا مرکا ربمغيي ا زور
 زا رتهب اند هكي لاحرد، ا نكي م داي ن زريپ نيا زا ا كاته: هك دنكي م ش اخريپ ترصد نأ هب و دوش
 «!؟ تسا هداد و ته ا ر وا

درو ا ناميا ن هب وا، ديدوب رفاك ن هب امش هكي تقو رد: دنيا مرفي م و دنوشي م تحاربات ربمغيي
 4. «درك قيدصت ا ر م وا، ديدوب هنادرگ ا ور ن م زا امش هكي تقو رد و

هك دنكي م ل قند هشياع لوقزا ن نسنل ها ا بلطم نيا
 ا ماگنه نأ زا ريغ مدركدن تريغ ا سكر هب ماگچيه دود رمع تدم مامت رد ن م: تفگي م هشياع
 ساسحا و ا هب تبسن هك دود نامز نأ رد طقف، دركي م ا و ادناي هجيدخ ترصد زا ربمغيي هك
 «! مدركي م تداسد

1 سورة ضحى (93). ترجمه سورة در ابتدای مجلس اول گذشت. (محقق)

2 سورة انشراح (94). ترجمه:

تالاسر و ا حور ا ب ل م ح ت ا ر ا ب خ ا ر ا ر ت ا ن ع ي س ا م ا ي ا * ت س ا ت ي م ي ح ر و ت ي ن ا م ح ر ت ا ف ص د ا ر ا د ه ك ا ل ل ه م س ا ه ب *
 ن ا ر گ ن ا * ؟ م ي ت ف ر گ ن ر ب (د ي ح و ت ر و ذ ش ب ا ت ه ط س ا و ه ب) و ت ز ا ا ر (ت ا ر ت ك ه ب ه ج و ت) ن ي گ ن س ر ا ب و ر ز و ا ي ا و * ؟ م ي د و م ن د (م ي ط ع
 و ر س ي ، ا ت خ س د و ر س ع ا ب ه ا ر م ه ه ك ي ت س ر د ه ب س ي * م ي د ر ك د ن ل ا ر و ت ه ز ا و ا و د ا ي ا م * ! ت س ك ش ي م ا ر و ت ت ش ي ه ك ي ر ا ب
 ا ي ا ه ت د ا ب ع م ا ج ن ا ه ط س ا و ه ب ت د ا ب ع ز ا ا د ش غ ر ا ف ن و چ و * ت س ا ا ن س ا ، ا ت خ س ا ب ه ا ر م ه ه ك ي ت س ر د ه ب * ت س ا ا ن س ا
 (ق ق ح م) « ن ك ت ب ع ر ت ر ا گ د ر و ر ي ا و س ه ب و * ن ك ف ا ت ق ش م و ب ع ت ه ب ا ر د و خ ، ا ي ر د

3. 145 ص، ايوقلا ددعلا؛ 190 ص، 1 ج، تمعلنا مامتو نيدلا لامك

4. 508 ص، 1 ج، تمعلنا فشك

دندرکی میرواداپو وازا، دنتشاد رظن رد هکی تاهج و حلاصم یور اماناد ربمغیپ

ی می نابرقه مجیدخ ترضد ی ارب و دندرکی م حید دنفسوگ آلامه؛ تشاد مه قد و تشاد مه اچ و رد مجیدخ ترضد ابه کی دارفا زا ی ضعب و ناگنسب ی ارب اب و، دندروای من ابز مه ائله و دندرک ی م، هشیاء اصوصخم، ربمغیپ بسانمان ن انز کیرحت بجوم نیا و؛ دنداسرفی م دندوب طابتر¹ دش.

ی می هگد هذنز هشیمه ار مجیدخ ترضد دای دودخ ی ناگدنز لوط رد مرکا ربمغیپ مکنیا هصلاخ دنتشاد

مجیدخ ترضد اب مرکا ربمایپ دیدش تفلأ و سنا ل نلأ

ریظن او تبرتمک دیاشد هک دوی ای امداننا هب ش تفلأ و سنا و ربمغیپ اب مجیدخ ترضد طابتر ا هئلسم هب باطخ و دشخبی م ربمغیپ هب ار دودخ ل او ما مامت ناشیا، دش هتفگ هکی روطن امه؛ لاوا؛ درک ادیپ ار ن آ؛ دنکی می هار مه ربمغیپ اب ت لاکشم مامت رد؛ ایناث؛ «!متسه وت زینک نم²؛ کتیر اجانأ»؛ دیوگی م ربمغیپ ی ارب ن آ مر از هکی هکلب، مدصکی رگا هک هدوب ی ت لاکشم، ت سا هدوبن ی دای ی ت لاکشم، ربمغیپ ت لاکشم؛ تفری م ن بیدزا می گدنز، داتقایی م قافتا ام

ی جاودزا دهاوخی م، دودخ تیعقوم ن آ اب مجیدخ ترضد؛ دیشاب هتشاد هجوت ا لاماک تاکن نیا هب ج او دزا نیا زار و اش یاهومع و مامعأ و، دش دهاوخل یماق رد و ای گتسکشرس ت عاب هک دهد ماچنا مقرو مان هب ومع رسپ کی طقف، دش ضرع هکی روطن امه؛ دنتفرگی م بیع و ارب و دنتشادی م رنحرب، دوی مدرک دهاشم بتکر رد ار ربمغیپ فاصوا و دوی ی راصدن ناگرزب و املع زان نوچه هک تشاد ل فونن ب هک، دودخ هلیبق نایم رد تیعقوم نیا اب ای نزن نیچس پید³؛ درکی م کیرحت راک نیا هب ار مجیدخ ترضد کی طقف هک دنکی م ج او دزا ی ناوج اب، دتنک و ا بیرهم ی اهد ار دودخ تورث دندوب رضاد ناگرزب مامت چیه، مینک ماگد ی گدنز نیا رد میهاوخب ام رگا ی نعید؛ ادخ ی ارب طقف؟ هچ ی ارب؛ سید و دراد ن ت هب سابل مجیدخ ترضد تلصو ی ارب ی لمام

مامت، دنکی م لوبق ار ی تلصو نیچ هک نونکا مزات؛ درادن دوجو راگدروپ هب ب رقت زار یغ ت سا ربمغیپ هار رسرب هکی ت لاکشم مامت رب و دروای م رظن رد ار اهی تحاراند و تاقشم و اهی راتفرگ؛ تفگی م ربمغیپ دودخ هب، ت لاسر نامز زان لبق اهراب؛ ت سا فقاو

و دتنکی م تیدا ار و ت رآفک نیا هک دناهداد ربخ نم هب و، یراد ش پید رد ی ت لاکشم هچ منادی م نم⁴؛ یراندرب ت دودخ مارمزا تسد مکنیا و تماقتسا داب و ت رب؛ دناسری م اذیا و ت هب ش یرق ت ثعب و ت لاسر نامز رد مجیدخ ترضد هکی یاهی راتفرگ و لئاسم؛ دوشی م ادیپ ی نزن نیچم هب ایآ؛ دوی اسرفت قاط ا عقاو، دش ل محتم ربمغیپ

و ا دای هشیمه و دتنک هیکت دودخ هجوز نیا یور رادقم نیا مرکا ربمغیپ دش ت عاب هکی ا هئلسم اهنت مه و لاا و؛ دوی ربمغیپ اب یراکمه و ی هار مه هئلسم نیمه، دتنک دای ریخ هب و ا زان و دناد ماگد هذنز ار ناشریخ رکن لاا هک، دندادی م همادا دودخ هار هب و دنتفری م دودخ راک ل ابند هب هک اهنز هقیق دنام دشی م؛ دوشن دای اهنأ زان دیاب ارچ؛ ت سا حرطم ناشلئاسم و تسه خیرات رد

اهناسنا عیج ی ارب مجیدخ ترضد ن دوی و گلا

مارم ن آ اب ندرک تفلأخر رگید، دنکی م تکر دی حیحص مارم و هار رد هک دنک ساسنا رگا ترضد ن آ ی ارب هکی ت لاکشم و درادن ترضد ن آ هب صاصتخا مجیدخ ترضد هئلسم؛ درادن انعم ن آ بیصن راگدروپ هکی ا هبوثم و ردد ا عسن ن آ، هجیتن رد و لئاسم ن آ ربل محت و ربد و داتقا قافتا ل محت و تقاط ردف هب ادخ هار رد و ریخ هار رد هکی سکره؛ تسین هک و ا هب ص تخم طقف، درک ترضد

¹ 134 و 133 ص، 7 ج، ملسم حیحص؛ 76 ص، 7 ج؛ 231 و 230 ص، 4 ج، یراخبلا حیحص

² 103 ص، 8 ج، تباصلأ

³ 16 ص، 3 ج، راهطلا ا هملأ لئاضف ی فرایخلا ا حرش

⁴ 236 و 118 ص، 1 ج، ی بهذ، ماسلا خیرات؛ 114 ص، 2 ج، ی بهذ، ابلنلا ملاءا رید

دوید دهاوخمه واهب عجار لئاسم نیمه، دشاب یرگید دئیوم و دمّم دناوتب، دوخ
کیزا امهک تسانیا رد تبحصی لو، دوخی اجهبت سا ترصدن آهب عجار هکی بلاطم لااد
، مپیوگب هکی هابتشار هم فرطکیزا و، مینادی مرمغیت تعیرشع باتم و عیطم و داقثم ار دوخ فرط
ماجنا، میهاوخب هکی یراکره و دنزی مرسامزا

ی مری فده به ن دیسر و بولطم به ن دیسر ی ارب ی مدق ی در فرگا مینادب دیاب هکی تلاحرد؛ میدهی م
دوشب دیبآت دیاب، دراد

نیمه و دنکی م تکرشد س لاجم رد هکی دارفا نیمه ن ایم رد و عمج نیمه ن ایم رد و ام دوخ رد
باسحه ق د زا ه دنکت عباتم ار دوخ هکی یاهن نیمه و دنرو آی م باسحه باقنم و عیطم ار دوخ هکی یاه
تفگی م ن م به هکی مسانشی م ار ی صخش، دنرو آی م

زید و اوقا مامت و دنکی م تفلخم، زادنیب باقند و نزد هیشوپ هکی میوگی م منز به ن م هکی تقو
زا س کچیه، نورید ایب رداچ ن ودب هکی میوگب ص خشد نیا به ن م رگا هکی لاحرد؛ دنکی م تفلخم
، دندرک تکر د نید ی ایلوا هکی طارص ن ا رد هکی میوگب و ا به ن م رگا! دنکی م تفلخم لیماف نیا
به مدق کیدهاوخی م ص خشد هکی اهلئسم رد اما! دنکی م تفلخم ی سک؛ ن کند تکر د م ه مدق کید
!دوشی م عورش اهنأ تفلخم اجن امه زا، درادرب تیعقاو و تعیرشد تمس

ام رکف ی اقعده ماگچیه و، دوب اهنیا زا رتلااب ی لیخ ی لیخ هجیدخ ترضد؛ تسا ی نژ ج ل ناسم اهنیا
ترضد ی ارب هکی کلام ن امه هکی تسا نیا رد تبحصی لو! درادزار ماگرد و ماگرا ب ن ا به ن دیسر تقاط
دوشد هدایپ م ه ام ی گدنز رد دیاب کلام ن امه، تشاد دوجو تلصون ا و هجیدخ

ی بلطم دوخ زا روما نیا به عجار ی ردق ام هکنیا تلع: متفگ ن اتسود نیا زا ی کی به ن م ی زور
نیا به ام هکی تسا رطاخ نیا به، مینکی م ی راشفاپی بتکم ی ور و مینکی م ناو ذع ی اهلئسم و مینکی م ن ایب
دنک ن ایب ام ی ارب دنیا یی؟! میبایی م ن تیاور و بتکر د ار اهنیا زا ریغ ام هکی مینک هچ! میاه دیسر بتکم
!؟ دنکی م درد اهفرد نیا ی ارب ن امرسد ام رگم! میرادی مریب تسد زید ام، تسا نیا زا ریغ اهلئسم هکی
ی گدنز زرطنیا و تسا طلاغ تیرتزرطنیا و تسا طلاغ مارم نیا، لیلد نیا به، اقا: دنیوگب ام به دنیا یی
!میوشی م تحار اللهو، میوشی م تحار مدرم ایقب دننام و میرادی مریب تسد مارم نیا زا ام، تسا طلاغ
!میاه دیسر بلطم نیا به هکی مینک هچ ی لو

ميناوتی منام¹ «تسیند وا راولش زارته دننیز نز یاری یسابل چیه» :دیامرفی ممرکا ربمغیپ ی تقو
 !دوش تفلاخمرگا ی تد، مینکدر ار بلطم نیا
 ربمغیپ، تفرگور وازا ترضدن آ و دما ار هز ترضد هُناخ برد رانک انیبان ص خشن آ ی تقو
 رگا: دومرف «؟ی تفرگور ارچ دود انیبان مکنیا اب» :دیامرفی م اهیلع الله ملاس ار هز ترضد هب ممرکا
 مدرکل ماعتسا مه یرطع رگا دیاشد «!؟دنکی منس اسحا مه ار نم روضد و نم دوجو ایآ، دنیبی منام²
 «!؟دمهفی منام مه ار نم رطع یوب ایآ» :دنشاب دومرف ترضد، دنشاب
 تسا دوجوم بتکر رد و میاه دیسر اهنآ هب ام هکتسا ی لئاسم اهنیا
 :دیامرفی م ملاسلا هیلع نسد ماما هب ملاسلا هیلع نینمؤملاریمای هکی تقو ای
 ، دنسانشن ار و تزار یغ هکی نک ی راک ی ناوتی م رگا»³ ؛ لَعْفَافُ کَرِیْعٌ نَفْرَعِیْ لَا نَأْتِعُطْسَانِ و
 «هدب ماجنا ار راک نیا امتد»
 اهنآ یاری ار ی ماهوا و ی لایخ ش یاسا و ی تحار لئاسو مامت ام، دوبن ام تسد رد نتم نیا رگا
 یور ش یپ رد اهنیا و میراد راک و رسد ی نوتم نینچکی اب مکنیا زار تسیند ی امر اچ ی لو؛ میدرکی م مهارف
 !تسا ام
 ی م یقب لثم زینام یضق سپ، میباید ماتوک میهاوخب اجنیا رد ام رگا تسا نیا رد تبحد للاح
 متشادنی ناعدا مکنیا ای و، دهدب قفو دراد تسد رد هک هچنآ اب و تیعقاو اب ارش دوخ دیاب ایناسنا !دوش
 دشاب
 ، تشادرب تارابتعا و ماهوا مامت زار تسد هک دوی یدرف نینچکی اهیلع الله ملاس هجیدخ ترضد
 ربمغیپ دای !دنک دای وازا رمع مایا مامت رد ممرکا ربمغیپ هک دراد اج اذل؛ راکدورپ یاضر یاری طقف
 رد نم زورما هک دوشی م ثعاب هجیدخ ترضد زار ممرکا

¹ 78. ص 2، ج (مأزوة عومجم) رطاونلا هز ندو رطاو خلا هیبتت
² 14. ص، ی دنوار، رداونلا
³ 56. ص 3، ج (مدبع) عغلابلا جهند

ی سکزات هجی پریمغیپ ایآ . منک نایی ار ناشیا تافصد و تلامک ؤوخذ و ، منک دای وازا سلجم نیا
هیرگ رمع رخآ آت ی گلاس چنپ و تصدش ن سرد ، دودخ ؤداد تسد زانز ی ار پریمغیپ هکنیا !؟ دنکی م دای
!تسا هدوبذت هجی بو و تسا باتکوباسدیور ، دنک

جارعم بشرد هجیدخ ترصد رب دنوادخ ملاس

:هک دنکی م تیاور مرکا ربمغیپ زای راصنا الله دبع ن پر بجا

م تفگ لیئربج هب مدرکی م تعجارم هکی ماگنه ، دندرب جارعم هب ار می تقو» : دندومرف ترصد
تالیع هب نم فرط زو و راگردورپ فرط زو : تفگ لیئربج ؟ یرادن نم اب یراک و یرادنی تجاد
» «! ماسلا کئرفی الله ن! : وگب و ناسرب ماسلا هجیدخ

وه الله ن! : تشاد راهظا هجیدخ ترصد ، دندومرف هجیدخ هب ار باطم نیا مرکا ربمغیپ ی تقو
! «! ماسلا نیملا ل یئربج ی لء و ، ماسلا هیلا و ماسلا هنم و ماسلا

و طابترا راک ، ادخ راک ! ناسرب ماسلا هجیدخ هب هک دیوگی م مرکا ربمغیپ هب جارعم بشرد ادخ
اما ؛ دارفا هقیقل ثم دوب یدرف و ، اهنز هقیقل ثم دوب ی نزم ه هجیدخ ترصد ! تسینل ناسم نیا و مطبار
ن نیمولاریم هب عجار جارعم رد دنوادخ هکی روطن امه اذل ، تشاذگ هار نیا رد قدص مدق و دمآ
دناسری م ماسلا و دنکی م هیسوت م هجیدخ ترصد هب روطن امه ، دنکی م هیسوت ربمغیپ هب ماسلا هیلا

ارد راگرد ربمایپ روضد ماگنه هجیدخ ترصد ی اهدتداهجم

نشور ار هیضق نیا ی دودخ آت هک دنکی م ل قن ار ی بلطم دمحم تاید باتکرد ، لکیه ن یسحدمحم
دسیونمی و ؛ دنکی م

تدمه ب ، لاس ره ناضمر کرابم مام رد اما ، دنتفری م ارد راغ هب بترم لاس مایا مامترد ربمغیپ
هجیدخ ترصد هکی تقو رد ، دندوب ارد راغرد ار مام مامت و دنتفری م ارد راغ هب ، دتمم مام کی
ترصد تقون آ ؛ دنتشادی مریب دودخ اب یرصتخم هسوت طقف ربمغیپ ! دوب اهنت ش دودخ لزنم رد
کی ی اهتفه هجیدخ

¹ 279 ص 2، ج ، شیاعلا ریفت

¹ دروآمی اذغ ربمایپ یارب و دمایم هدایپ یاپ ابراب

هک یسکره هب دنک ت مسق دنوادخ. دراد رارقرونه هوک یلا ابرد و هکم یخسرفود رد ارح راغ هک دننپب و دنورب ارح راغ هب و دنوشد فرشم ارتاوتم و ایللاوتم دندشد فرشم هک مه ی ناسک نآ و هتفرن نآ دوعصلحم و مرکا ربمغیپ ماگیاج! تسا هدیسر اجک ات و هتفر ی لحم هچ هب و اجک هب مرکا ربمغیپ هوک نایمرد و هوک طسو رد راغ نیا ² «! ریگم دوخزا سایقار ناکاپراک»: اعقاو هک دینیبب ار ترضد ییاسانش هب دسرب هب هچ، تسا لکشما اجنآ هب ن تفر لاصا و تسا هدی شک کلف هب رسد هک دراد رارق ییاه باسد کپی یور اجنآ هب ن تفر هرخلآاب! تسا هدرک ادیپ هنوگچ ار لحم نیا مرکا ربمایپ لاماد؛ راغ نآ «دمایم ارح راغ نیمه هب زین ملاسلا هیلع میهاربا ترضد»: هک مدید ی تیاور رد! تسا هدوب ییاه اذغ ربمایپ یارب و دمایم هدایپ یاپ ابراب کپی ا هتفه هجیدخ ترضد هک تسا اجنیا رد تبحص رطاخه و اذغ نیمه رطاخه ربمغیپ هکنیا یارب، دناسرب تاما قمن آ هب ار ربمغیپ هکنیا یارب! دروآمی هب هک ی بیجء عقلاء نآ اب. ار ربمغیپ زا دوخی یادج و ییاهنت تمحز ی نعی. دیاین هکم هب، هشوت نیمه ربمغیپ ار یلحارم هچ تسنادی م هکنیا یارب، دنامی ملزنم رد مام کپی و دنکی ملحت. تشاد ربمایپ مهاوخی م هچ هک دیتسه هجوتم! دورب راغ هب دیاب ربمغیپ، ل حارم نآ هب ن دیسر یارب و دراد شپید رد! منک ضرع

ناسنا یونعم یگدنز رد تلزع تیمها

ار ی تصرف، دوخ زور ه نابش رد دیاب و دنک رایتخا تلزع دیاب ل حارم نآ هب ن دیسر یارب ناسنا دوجو تلزع هرابرد ی لصفم بلاطم. تسا ی مهم هلسم ی لیخنیا و؛ دشاب هتشاد رظن رد تلزع یارب ماما زا هک ی نیدد ایتسه تایاور نیا نید هک ی تاضراعت و تلزع هرابرد ی اهدیدع تایاور دوجو: دراد تسا هشد تایاور ملاسلا هیلع قداص

¹ 92 ص، دمحم تایج

² 8 ص، لؤا دلج، ی ناخریم، یونعم یونثم

هکنیا و 1 «!نکب رکف تدوخ لامعاً رد و تدوخ را کرد و ریگب رظن رد دوخ یارب ار ی تقو» :هک
 رگا ؛دنک لدش دوخ رد مه ار تاقوا یقب و دوش ادیب ناسنا یارب هکلم هبنج هک دوشی م ثعاب تلاد نیا
 ایاضق زلا ماکروطه ار ناسنا نهد دتفای م قافتا یگدنز رد هک ی لئاسم ،دشاب هتشادن ار لاد نیا ناسنا
 تسای لئاسم اهنیا .دنامی منی قاب ناسنا یارب ی تیعمج و روضد ریگید و دنکی م فرحنم ی قیقد لئاسم و
 تسای هدیسر امش وگ هپش بیوم هک

تآیصوصخ نیا اب ربمغیپ نیا و ،دورب ارد راغ هب دیاب ،ماقم نآ هب ندیسر یارب مرکا ربمغیپ
 و ماقم نیا اب هجیدخ ترصد زای تد دیاب ربمغیپ ؟دینکی م هجوت !دوش ادج دوخ هجوز نیا زای دیاب
 ی م کاردا و دیمهفی م هجیدخ ترصد هک دوب ی لئاسم اهنیا و !دیاب ارد راغ رد و دوش ادج ،تبعقوم
 درکی م لحت ار لئاسم نیا ،دناسر ب فده نآ هب ار ربمغیپ هکنآ یارب و درک

دوخ ی رسمه هب هجیدخ ترصد ن دیزگرب یارب مرکا ربمایپ رایعم

چنپ و تسبیب نسد رد مرکا ربمغیپ هک تسای نیا بیضق ریگید فرط اما و ،بیضق فرطکی نیا
 هجیدخ ترصد .تسای ناسنا زارغ دشر ناروک هکی نسد رد ،دندرک ج او دزا هجیدخ ترصد اب ی گلاس
 ج او دزا ماگنهر رد ی لو ،دوب هدیدع تانوئش و ترهش ،رابتعا ،تبعقوم ،ماقم ،تنکم ،لام باصده چرگ
 ود اب لایق و ،دندوب رتن سم مرکا ربمغیپ زالی سهدز ناپ اعطق ؛تشذگی م ناشر م عزال اسد لهج ربمغیپ اب
 ج او دزا رهوش

1: 40 ص ، 1 ج ، ی فاکلا

یعنید رملاً عمج لکی فی سفن غرقه لا لجر لقا « :هلا و میلع الله ی لصد الله لوسر لاق :بل اقم لاسلا میلع الله یدعی یا ن ع»
 «!یعنید نعل آسی و مهاعتیف

رب ادخ ت مخر زاش ابرود و قا « :دندومرف هلا و میلع الله ی لصد مرکا لوسر :دندومرف لاسلا میلع قداص ماما» :همجرت
 و دنیشنب بلق تغارف اب ی تعاسات دراذگندازا و غراف شنید رما هب ی گدیسر یارب معمج ره رد ارش دوخ هکی سک نآ
 «!دیامن ل اوسش یوخ ی نید لئاسم زا و دراد رارق ی اهترمه چر د هک دنکر رکفش دوخ تیعضو و ل او حا و سفن هرابرد
 (ققم)

رد و ی‌گلاس چنپ و تسبیح ن‌سرد هک یربمغیپ تقون¹ دندوب هتفر ایند زا ود ره هک دندوب مدرک رد مهن آ، تساهن اوج و دارفا زا ی‌کی دننام مه ربمغیپ هرخلاب، دنک ج اودزا دهاوخی م زئار غ ناروک کید اب، تساهن اوجوم ن آ و هکنما ن آ هب ص تخم هک ی‌تایضتقم و لئاسم و امرگو و ناتسبرعت ی‌عقوم ن آ هجیدخ ترصد، دشکی م لوط ترصد ن آ تثعب ات مه لاس مدزناپ و! دنکی م ج اودزا هلاس لهچ ن ز هجیدخ ترصد ی‌نعی؛ دوری م ایند زا تثعب زا سپ لاس هد هجیدخ ترصد! دوشی م هلاس چنپ و ماجنپ، دوب مدرک ج اودزا هجیدخ ترصد اب ی‌گلاس چنپ و تسبیح رد مرکا ربمغیپ! دوب هلاس چنپ و تصشد کی عتمت و ی‌یافوگش نارود. تساهن لاس ماجنپ هجیدخ ترصد تافو ماگنه ترصد ن آ نس نیاربانپ تسبیح دودزا؟! تساهن نیا زا ریغ ایآ؛ تساهن هلاس چنپ و تسبیح نارود نیمه ی‌یوشانز ی‌گدنز رد ناسنا ناسنا. دسری م ماجنپ ات آتیاهند و، چنپ و لهچ ای لهچ ات دوشی م عورش ی‌گلاس چنپ و تسبیح ای راهچ و ج اودزا کی ج اودزا نیا تقون آ! تساهن ی‌روطنیا اتدعاق؛ دتفای م ی‌بیشارس هب ی‌گلاس ماجنپ زا رگید!؟ تساهن یداع

ات مرکا ربمغیپ ی‌نعی؛ درکنز رایتخا ی‌لایع دوب هدنز هجیدخ ترصد هک ی‌نامز ات مرکا ربمغیپ و تهجهب مرکا ربمغیپ، تشذگی م شرمع زا لاس چنپ و تصشد هجیدخ ترصد هک ی‌گلاس ماجنپ نس² دنکی م رایتخا ی‌لایع، هجیدخ ترصد تمارک و یراوگرزب

مرکا ربمایپ ددعتم ی‌اهج اودزا هرابرد نیقرشتسم ههیش

دنیوگی م نیدناعم نیا و نیقرشتسم نیا تقون آ

ی‌نز دیسر هک اجره هب و، درک مادقا تسایر و کلمه ی‌ارب هک دوب ی‌نارت وهش مد آ کی ربمغیپ³ اتفرگ یرتخد دیسر هک ی‌افناط ره هب و، تفرگ

!دنتشاد هک ی‌یاهزینکن آ زا ریغ⁴، تساهن دوب اتهدزیسی لوقه هب انب و مدزای ای هب ربمغیپ ی‌هاهنز دادعت رد ار دودخ تاناکما نیرتهب هکی تللارد، دنکی م ج اودزا، دعب هب ی‌گلاس ماجنپ نس رد هک یربمغیپ ایآ!؟ دهنی م ماجنا ی‌داع لئاسم نیمه ساسار ب ار ج اودزا نیا ربمغیپ نیا، دوب اراد هجیدخ ترصد نامز باسد کی؛ تساهن دوبندروطنیا!؟ دریگی م تروصل وادتم و فراعتم لئاسم نیمه ساسار ب ج اودزا نیا زاورپ یرگید ی‌اجر و دندوب یرگید قفا رد مرکا ربمغیپ، تساهن دوب راکرد یرگید لئاسم و صاخ! تساهن دوبند ملاء نیا رد ناشیا لاصا، دندرکی م

هجیدخ ترصد اب مرکا ربمغیپ ج اودزا ی‌توکلم تارینآت

ل اعتمه دنوادخ، هجیدخ ترصد اب مرکا ربمغیپ ج اودزا بشرد، ی‌تلصو نیچم هر د هک دراد اج اذل: دنک باطخ لیئر ب هب

ریگر روفاکزا ی‌هضیق و ربذعزا ی‌هضیق و کشمزا هضیق کی و نک طوبه تشهب هب، لیئر ب ی‌اشفیپ هکم ی‌اههوک رب و

نیا، میمهفی م ام هک تساهن یرطع ی‌وب هچ نیا: دنتفگی م هکم لها مامت بشد ن آ رد: دنتکی م لقند⁵! تساهن ی‌یوب هچ

ی‌ارب تاقوا زا ی‌ضعب رد و، تساهن بیج تارینآت اهنیا! تساهن ج اودزا نیا ی‌توکلم تارینآت اهنیا رطعم ار اضف و دنکی م شوارتن اسنا زا یرطع، ی‌ناحور هنج ن آ هطساو هب هک دوشی م ادیب ی‌لادن اسنا

¹ 99 ص، 8 ج، تباصلا؛ 249 ص، فارشلا بجد فاحتلا

² 275 ص، 1 ج، ی‌رولا ملاء

³ 120 ص، 5 ج، ی‌سانش ماما هب دوش عوجر، نیقرشتسم راتفگ زا رتشیب علاطا تهج3

⁴ 419 ص، 2 ج، لاصلا

و، «أر ما قرشع سم مخب هلا و میلع الله ی‌لصد الله ل وسر ج ورتت»: لاق م لاسلا میلع قداصلا دمخم نب رفعد الله دبعی یا نع»

«... ج سبت نع صبوق و، نهنه قرشع ثلاثیل خد

⁵ 76 ص، 16 ج، راونلا راجب

در ادن دو جو ایند نیا رد نآ دننام هک ت سا ی تشهد رطع ، رطع نآ ؛ دنکی م

دو جو ملاء رد دارفا ی توکل م تاریئات زا ی انومذ

به دنکی م ل قذ ی ناهفصا ل ضفا و با خیشد اقا

ت عجار م هکی ما گنھ ، دندوب هتفر ف جنم لاسلا ی داو هپ ی ناگیاپلگن یدلال امج دّیس اقا مو حر م ی زور
زا ی بیجعی لیخ رطع ی و بکی مدرک س اسحا ، دنکی م

فجذ رازا به هکی تقو، مدرک تکر در طعن آلابنده بنم! تسا دعاستم و دنکی مشوارتن اشیا
 ملاس و دنکی تبحصن اشیا اب فجذ دیلقت عجارم زا و فجذ مظاعا زا رفن کید مدید دندیسر
 «ای یای مزام غارسر گید ای نلاف»: دیوگی م و دنکی کیلعو

ی م بخ) دنکی مور ناشرس تشپ به آروف ل مامج دیساق! تفر نیب زا رطع یوب نآ مدید نهگاند
 ی مزن اشیا هک درکی م لایخ و ا بهتتم، تسا تکر دل ادر د ناشرس تشپ صخشن یا هک دنتسناد
 ، تسا هداد ناسنا به اذخ هک ار هچنآ ، تبحص کید و تا قلام کیدروطچ ی دید»: دنیوگی م و (دنیب
 1! «دریگی م ناسنا زا

ی توکلم هنج نامه، در اذ ریظن هک ی رطعن یا! دریگی م ناسنا زا، رصنخم کیلعو ملاس کید بهنت
 دوی هشد ادیپن اشیا ی ارب روبق ل ها ترایز و ناتسربق رد نقر هطساو به هک تسا ن اشیا ی ناحور و

ملاس زا لبق برع تسرپت بنیر کفتم تلز ع

دندنار دنگی م ار در اگرد ار دوخ کرابر معزا ی تدم، تیاور قبط مرکا ربمغیپ، ترو صره به
 و تسبیب زور رد هکنیا ات دنفری م ار در اگرد به زین لاسر گید مایا رد، ناضر کرابم مام زا ریغ و
 براد ی لصفم ناتساد نآ هک، دندش ثوعبم تالاسر به بجر متفه

و مهلا به ی کیدزن ی ارب، ن اشنیر کفتم زا و برع دارفا زا یرایسب هک دوی مسر نامز نآ رد هتیل
 نایم رد هک ی فاکتعا نامهریظن؛ دندنار دنگی م تلز ع رد و رکفتر د ار دوخ رمعزا ی تدم، سفن هیکزت
 ی ف درجت و دندشی م ی صوصخم و تصاخ تیناحور کید ی اراد هطساو نیا به اهنآ. تسا چیار نیلمسه
 و دندوبن دحوم اهنآ هتیل. دوی ادج و زاتم، دارفا هقیق زا اهنآ لامعا و اهراک و دندرکی م ادیپ ی المجل
 لمع نیا به. دندرکی م ی قلندرورپ به برق و ندیسر ی ارب ی اهلیسو ار تب اهنتم، دندوب تسرپت ب
 راگدرورپ تدایع و ندوب میقتسم ی نعید: فنحت² دشمی متفگ «ثنحت» و «فنحت» اهنآ
 ی م لامعتم دنوادخ. تسا تبعت ی انعم به زین ثنحت؛ نداد ماجنا حیحص و نداد ماجنا میقتسم ار
 دیامرف

تدایع هکنیا رگم دندش رما اهنیا»³؛ «عَافُذٌ نَدِیْلًا مَلًا نَصِلْحُمُ لَلَّهٗ اُوْدُبَعِیْلًا لِاِ اُوْرِمًا اَمُو»
 «دنتسه فیند هکی ل احر دندک ار راگدرورپ

4. «ن یکر شملاً ن م ناک امو املسم افیتد ن اکن کلو اینار صد ل او ایدوهید میهرایب ناک ام»

تسا میقتسم هار شهار و تسا میقتسم طار صرد هک ی سکی نعید: فیند

مرکا ربمایپن دوی ی ما ی انعم تقیق

ی بلطم، تالاسر زا لبق مایا مامت رد هک دوی نیا مرکا ربمغیپ زراب ت ایصوصخ زا رگید ی کید
 :تسا ی اهدیدع تیاور هنیمز نیا رد. دندوب هدادن ماجنا ی تباتک و دندوب هدناوخن

ی دلاً وه: بهفیرش هیا نیا به عجار ترصد زا ی تقو هک تسا ملاس هیلع قاصد ماما زا ی تیاور رد
 ؟دندیمانی م ی ما ار ربمغیپ ارچ هک دنکی م ل اوس⁵، «هتیا ع مهیلع اولئی مهتم ل اوسر ن ی ملاً ی ف ت ع ب
 6 «دوی ی ر قلام زا نوچ»: دندومرف ترصد

1. 412 ص، 2 ج، راونا ع لطم

2، 1 ج، ماشهن با، هویونلا قریسلا به دوش عوجر، هکم بارعا ثنحت مسر زا رتشیب علاطا تهج. 92 ص، دمحم تاید
 105 ص، 1 ج، فارشلأ باسنا؛ 390 ص، 1 ج، ریکنن با، هویونلا قریسلا؛ 206 ص، 2 ج، یربطلا خیراته؛ 251 ص

3. 5. میا (98) هنیب هروس

4. همجرت. 67. میا (3) نار معلأ هروس

و (تسا اج رید اپ و راوتسا، ق دس اسار به هک ی نید) دوی فیند نید ربن کیلو، دویذ ی نار صذ و ی دوهید میهاربا ترصد»
 (ق قحم) «دویبن نیکرشم زا و، دویبن ناملسم

5. 2. میا (62) معمد هروس

6. 31 ص، 2 ج، ی شایعلا ریفت

الله لوقن مکاذ و، هکم ی ل ا ب سن: لاق؟ ی ملاً ی بنلا ی مسر م؛ ملاس هیلع رفعی بلاً تلق: لاق طابسان ی ل ع ن ع»
 «... کلذل ی ما»: لیقف، هکم ی ر قلام و * (اهلوح دن مو ی ر قلام ز دنتل)

سُم، دراد دوجو هَنکما ردهک ار ییاچ نیرتهب و ناکم نیرتهب نآ و؛ اهاهیرق ردام ینعید: ی رُقْلَامُ
دنگی م باطخ ی مَّا ار ربمغیپ ادخ اندا، دوی ی رُقْلَامُ زا مرکا ربمغیپ نوچ. دنیوگی م ی رُقْلَا

نَاوُ قَمَكْجَلُو بِنَكَلَا مُهْمَلَعِيُو مَهِيَكْزِيُو هَتِيَاءَ مَهِيلَعِ أُولْتِي مَهْنَمِ أُوَسْرَ بِيْمَالَا يِف نَعَبَ يِذْلَا وَه) ¹
 1. (بِنِيْمُ لَصْدِي قَلْبَقْ نِم اُونَاك

دنیامرفی می رگید تیاور رد ماسلا هیلع قداصد ماما
 2. دنتشونی مندی لو، دندناوخی م ربمغیپ

ر بی نیم تسا عیاشد ام موعنایم رد هک تسا یزیچن آ فلاخر ب، ربمغیپن تشون و ن دناوخ هلسم
 ربمغیپ هک تسا نیا حیصل لوق. دندناوخ یزیچ هذ و دنتشون یزیچ هذ، رمع رخا ات ترضدن آ هکنیا
 ربمغیپ زا، ت ثعبن نامز زال بق اهنتم؛ دندناوخی م مه و دنتشونی م مه ملس و هلا و هیلع الله ی لصد مرکا
 :تسا دراو هغیر شد ایلا یلد نیمه هب و، دشن هدیپ ی تباتک

3. (بِن وُلْطِيْمَلَا بَاتْرَلَا اِذَا كُنِيْمِيْدُ مُطَخْتْ لَاوْ بَاتِكْ نِم مَهْلِيْقْ نِم اُولْتَدْتْ نَكْ اَمُو) ³

تسد اب و ی دناوخی ی باتک، میهد ب باتک و ته بام و ی سرب تاسر هب هکنیا زال بق و ته، ربمغیپ یا «
 اهنأ، ی دادی م ماجنا ار راک نیا رگا؛ تشونن ی بلطم تدوخ

¹ 36: ص 2، ج، توکلما راونا. 2. هیأ (62) معمج هروس

اهنأ رب ار ادختایا ات اهنأ دوخ زا ار یربمایپ تسا هتخبگنارب، هذناوخنسرد ن امدرم نایم رد هک ی یادخ نآ تسوا «
 ی هارمگ رد اهنأ، ربمغیپ نیا ندمآ زال بق هک قیفت هب و؛ دنک تمکد و بباتک مبلعت و دهدب دشر و و من ار اهنأ و دنک تولات
 ». دندوب هتفر ورف یراکشا

² 125: ص 1 ج، معنار شلا ل ل

هلا و هیلع الله ی لصد الله وسر ی لعل ج و رَعُ اللهُ نَم اَمِمِ نَاكْ: بل اقم ماسلا هیلع الله دبعی با ن ع «
 ی ف و ه و بُبَاتِكْلَا هَاعَجَفِي بِنَلَا ی لِسْ اَبَعْلَا بَاتِكْ، دُحَا ی لِلِ نَا بَسُوْبَا هَجَوْتْ اَمَلَفْ؛ بُبَاتِكِي لَا وُ عَرَقِي نَاكْ هِنَا
 «. مُهْرَبَخَا هِنِيْدِمَلَا اَوْلَحْدْ اَمَلَفْ، هِنِيْدِمَلَا اَوْلَحْدِيْنَا مُهْرَمَا وُ، هَبَا حَصَا رِبْخِيْمَلَا وُ هَارَقَفْ، هِنِيْدِمَلَا نَا طِيْدِ ضِعْبِ
 دوب نآ دیشخپ تمارک و دراذگ ت تم ادخل وسر رب دناوخ هک ی لئاسم هلمج زا: دندومرف ماسلا هیلع قداصد ماما: «همجرت
 تشون ترضد هب ای همان، ربمغیپ ی موعس هب، دومذ دُحَا دصق ن ایفسوبا ی تقو. دنتشونی مندی لو دندناوخی م ترضد هک
 رما ار نانا و دنتفگن باحصا هب یزیچ ی لو دندناوخ ار همان، دندوب هنیپم نوریپ ترضد دیسر ترضد هب همان نوچ
 (ق قحم) « دندومز رخا اب همان نومضم زا ار اهنأ دندش دراو ی تقو، دنوش هنیپم ل خاد هک دندومز

³ 48: هیأ (29) تو بکذع هروس

«تسوت دودخ داشنا و عاشنا و تسا تودخ هتشنود باتک نیا هک دنتفگی م»

دنگی م ل قذی طنز ب

بباطخ مرکا ربمغی هب دنوادخ هک، ی ما ی انعم هک دوشی م لاؤس م لاسلا هیلع داوج ماما زا ی تقو
ی نیعی؟ دنیوگی م هچ هتیمز نیا رد مدرم؛ س انا ل و قید ام»؛ دنیامرفی م داوج ماما؟ تسیچ، دنگی م
«؟ دنراد یرظن هچ ی ما هب ع جار مدرم و ن نستلها

هک تسا نیا ی ما زا روطنم: دنیوگی م مدرم هک مدرک ضرع ترصد تمدخ: دیوگی م ی وار
!دناوخی م ی هتشنود هک و درکی م ی تباتک هک، تشادنی داوس چرکا ربمغی
روطج، «! دنک تنعل ار اهنأ دنوادخ، دنیوگی م غورد اهنأ»؛ «الله انعل مهیلع، اوبدک»: دندومرف ترصد
تئارق نایز هس و داتفه ای، نایز ود و داتفه هب ربمغی، مسقا ادخ هب؟! تشونی من و دناوخی من ربمغی
1 «! تشونی م و درکی م»

زا یرگید تیاور. تشادنی یانشأ و علاطا اهن نایز مامت هب ربمغی هک تسا نیا ترصد روطنم
قداصد ماما زا زید و 2. تسا هتشد تیاور یرگید قیرط اب ن ومضم نیمه هب ماسلا هیلع داوج ماما
دندومرف ترصد هک تسا تیاور ماسلا هیلع

3. درکی م تئارق و دناوخی م ی لو تشونی من تئعب زا ل بقه مرکا ربمغی

دنیوگی م ن یفرشتسم زا ی ضعب هکنیا

تاقلام هطساو هب، هجیدخل ماحم اب تراجت ریسمر د و تشاد هاشد هب هک ی یاهر فسرد مرکا ربمغی
4. داد شزوما ربمای هب ار داوس ی نارسن بهار ن، بهار رید رد ددرت و

ی باتک، تئعب نامز زا ل بقه ی لو دناوخی م مرکا ربمغی و، تسا ل طاب و تافارخ بلاطم نیا ههم

تتشونی من

«دندرکی م کش اهنأ» 5؛ «ن ولطیماً بآترلاً اذاً»

دنیامرفی م - تسا هیماما یاملع نیرتگرزب زا هک - ی ضترم دیس اجنیمه رد

مرکا ربمغی: دیوگی م هک ی تیاور و «دناوخی من مرکا ربمغی»: دیوگی م هک ی تیاور نید عمج
تباتکی لو دناوخی م مرکا ربمغی، تئعب نامز زا ل بقه: هک تسا نیا، «درکی م تئارق و تشونی م
تتشونی م ار ی باتک مرکا ربمغی هک داتفی م قافتا نیا، تئعب نامز زا سپ ی لو؛ تشادنی

6. دنگی م رکذ ی لئاسم، بلاطم نیا ربدهاشد و

راگدروپ هصاخ تیاده اب نیموصعم و ایبنا ی نداء مولع تافانم مدع

نأ و دتقای م قافتا هلا و هیلع الله ی لصد مرکا ربمغی هب ع جار هک ی بلاطم: هک دش ضرع زورید
ایبنا مولع هکنیا زا میراد سرتسد رد ام هک هچنأ اب، تسا ترصد هب ص تخم هک ی اهت یاده
مولع نأ هطساو هب و، تسا ی نداء ی مولع، نبعما مهیلع الله م لاس نیموصعم همتا و مرکا ربمغی مولع و
؟ تسا هنوگچ بلطم ود نیا نیب عمج 7؛ دنراد هطاحا و علاطا ن وکی ام و ناک ام عمج رب

هب هنوگچ، دود مولع ههم رب ملاء هکنیا دوجو اب مرکا ربمغی هک تسا نیا ل اؤس: رگید ترابه
نیا عمج؛ دنتشادنی هتسم نأ هب ی هجوت و ی علاطا ارهاظ هکی تلحرد، دندرکی م ادیپ لیم و هجوت ی بلطم
؟ تسا هنوگچ هتسم ود

1. 225 ص، تاجر دلا رناصب

2. 226 ص، ن امامه

3. 126 ص، 1 ج، عئار شلا لء

4. 39 و 28 و 27 ص، بیاشد رضلا، ی قار شتسلا رکفلا ی ف قوبد؛ 21 - 19 ص، یرهطم دیهش، ی ما ربمای

5. 48 هبأ (29) توبکذع هروسد

6. 108 - 104 ص، 1 ج، ی ضترملا فیر شلا لئاسر

7. ن وکی ام و ناک ام ملاء ن و ملاء م لاسلا مهیلع همتلا نأ اب، 260 ص، 1 ج، ی فاکلا هب دوش عوجر رتشیب علاطا تهج

مهیلع الله تاولد، عئ شلا مهیلع ی فحی لئ همتا و

ملاسلا مهيلع مئنا و مرکا ريمايپ مولع تيفيك

تياذع ملاسلا مهيلع نيموصعم هب دوخت يانذع و هضافا هطساو هب لاعتتم دنوادخ هك ي مولع مامت هولج و هدرک ي لجت موصعم نأ ي ارب ملاسلا هيلع موصعم ماما نأ س فن هطساو هب هك تساي مولع ، دنكي م دنكي م ادبي

؛تسا ی باستکا ی مولع و ی نهذ ی مولع، میزومآی م و میریگی مارف اجنیا رد ام هک ار هچنآ مامت
ی م هداقتسا نآ زا دعب و میراپسی م نهذ هب ار نآ، میناوخی م ی باتک رد ای میونشی م هک ار ی بلطم ی نعید
دروم هک ی ماگنھ و ؛مینکی م هجوت ی نهذ هتخودنا نآ هب، دریگی م رارق هداقتسا دروم هک ی ماگنھ. مینک
ی فخم امن هذ هریخذ نام هر رد بلطم نآ، درادل ماغتشا یرگید بلطم هب امن هذ ای دریگی م رارق هداقتسا
میرادنوار بی علاطا ام و تسا ی فتخم و

،دنکی م تیازع ملاسلا مهیلع همتا هب لاعت م راگدرورپ هک ی مولع. بتسین روظنیا همتا مولع اما
دریگی م ضیف ادبم نآ زا ار ملع، ادبم هب لاصتا هطساو هب ماما سفن ی نعید؛تسا ی قارشیا و ی بارشیا مولع
رد و امن هذ هچیرد رد هک تسین ی باستکا مولع ام مولع دننام ملاسلا هیلع ماما مولع. دنکی م ذخا و
ی تقو رد و، میروایی نهذ هب ار بلطم نآ مینک هداقتسا میهاوخب هکی تقو و، دوشد مکارتم امن هذ هتخودنا
نیا ملاسلا هیلع ماما ملع. دنامب ی قاب امن هذ رد لمجم و چمدنم روطه هب ملع نآ مینک هداقتسا میهاوخن هک
هداقتسا نآ زا، دهاوخت تقو ره هک، دنشاب هدش مع مج و اسفن رد و وان هذ رد مولع نیا هک تسین روط
هتخودنا کی؛تسا راگدرورپ ملع، نآ و تسینر تشیب ملع کی مکل؛دنکن هداقتسا، دهاوخت تقو ره و دنک
هب و ی لمعل اصتا هطساو هب اهنتم؛تسا راگدرورپ هتخودنا و هریخذ، نآ و تسینر تشیب هریخذ کی و
رد ملع نآ، راگدرورپ ملع و تمظعن دعم و ادبم نآ هب سفن درک لصتم و ی لمعن داد ماجنا هطساو
دنکی م ادیدل لوزن ملاسلا هیلع ماما ی کلم و ی دام سفن رد و ن هذ

نآ دجاو توکلم ملع رد، نوکی ام و ناک ام معیمج رب مرطیس و تیلو ظاحل زا ماما کرابم سفن
ی ماگنھ و تسال و غشم ی راک هب هک ی ماگنھ و دنکی م تبحص ام اب هک ی ماگنھ ماما نیمه ی لو؛تسا ملع
رد هچنآ زا اسبهچ، دشاب ملع نآ دجاو دوخن هذ رد دهاوخی مذ و دنک هداقتسا ملع نآ زا دهاوخی مذ هک
!تسال فاغ درذگی م و اسفن

توکلم ملع رب تیلو اب کلم ملع رد ماما سفن لوزن هبترم توافتم

توافتم توکلم رب و تیلو و مرطیس و مطاحا اب، کلم ملع رد سفن لوزن و ماما سفن هبترم
ربمغیب هک تسال کم نیا ربانب. تسال مهل ابند هب ی بتار ماهنیا، تسال

دشاب هتشاد علاطا و مطاحا، مولع مامت رد و ملوع عیج رد، تئب زابل بقل ادا نامهر رد مرکا ی توکلم ی سدق سفن آ ابل اصتا، کلم ملع رد لوزن عطساو هب ترضد نآ کرابه سفن زونه اهنتم ی توکلم سفن آ ابل اصتا نآ، راگدرورپ تیذع عطساو هب تاظط زا ی ضعب رد تئبلا. دشاب هدرک ادیب دنکی مدمآوت فر و دنکی م تبحص مدرم اب ی نعید؛ درادن دوجو ل اصتا نآ تا قوا هقیب رد و دوشی م داجیا اجنأ زا زونه ی نعید «درادن علاطا». درادن ی علاطا رارسا و مولع نآ رب هکی تلاحرد، دنکی م مکت و تسا هدرک ادیب ی سرتسد، ناشیا سفن ی توکلم هبترم و ی کلم قوفام هبترم نآ هب زونه و تسا هتفرگن نیا زا ریغ رد اما، دنک نایب ار ی بلاطم و دنک ادیب ی سرتسد ات دوشی م بجوم راگدرورپ تیذع ی هاگ زا و دراد دوجو ش دوخ ی کلم لرتن و ی کلم سفن هبترم رد، ی اهیدع تاهج و حل اصم عطساو هب عقوم درادن ی علاطا بلاطم نآ

تافصد و عامسا بتارم هب ل اصتا عطساو هب نیموصعم ی ملع عطاحا

مولع اهتیا مامت و تسین ی باستکا مولع، مولع نآ مکنیا و سفن بتارم هلسلس عطساو هب نیاربانید تیدجاو ماقم هب هک ی نایبنا عطاحا و ملاسلا مهیلع نیموصعم همتا و مرکا ربمغیب عطاحا، تسا ی قارشا دوخ دوعد مدع عطساو هب و دنریگی م هرهب، ملع نآ هب دوخ دوعد عطساو هب، دناه دیسر تافصد و عامسا مینک عوجر دوخ سفن هب دیاب هلتسم کین دروآ رطاخه و یروآدای ی ار بام. دنرادن ی علاطا، ملع نآ هب ام نهن زا اهل اسد هک ار ی بلطم ات میرواید راشف دوخه و میهد جرخه ی ایور لامع ا دیاب و مینکر کفو و، دنتسه راگدرورپ هیلامک تافصد دجاو هک ی نایبنا و همتا ی لو؛ مینک رضاد دوخ نهن رد، تسا ی فتحم دندهی م ماجنا قوفام هلحرم هب دوخ ی ناسفن ل اصتا عطساو هب ار ام ل معنیا

: هک دیامرفی م ملاسلا هیلع ماما مینیبی مام هک در او م زا ی رایسب رد نیاربانید

¹ مراد علاطا مولع عیج رد ن م

: دیامرفی م ملاسلا هیلع قیاصد ماما در او م زا ی ضعب رد و

¹ ی سانشد ماما هب دوش عوجر مولع عیج رد ملاسلا مهیلع تبیلها عطاحا نوماریپ رتشیب علاطا تهج، ج 16 - 17، ص 318، ذیل عنوان: «منصور از آن حضرت می خواهد که علومش را انکار کند».

رطاخ رد و متشگی مزینک لابند هب نم هکی لاحرد ،میتسه بیغ هب ملء ام هک دنکی م لایخ مدرم نیا
1!تساجک رد هک متشادن

ملءن آزا دهاوخب ملاسلا هیلع موصعم ماما هکی نامز نآ رد :هک تساوحن نیا هب هلئسم نیا عمج
ی توکلم هبنج و دروآی م نوری ی کلم هبنج زا ار دوخ سفن ،دشاب هتشاد ملءن آری علاطا و دنک هداقتسا
روهظ ترصدن آری کلم سفن رد ملءن آ ،ی توکلم هبنج هب ی کلم هبنج لاصتا هطساو هب و دهدی م نآ هب
دهاوخی مذ دوختیشم و تساوخ هطساو هب ملاسلا هیلع ماما هکی دراوم نآ رد ی لو ؛دنکی م ادیب زورب و
لاح هب ،دراد رارق ی لزانة ملءن آ هک ار سفن ی کلم هبنج نآ ترصد ،دنک ادیب علاطا ملءن آ رب هک
زانیا و ؛دراد ار توکلم و کلم نیدت یعماج ،لاح نامهر رد ترصد هکی لاحرد ،دراذگی می قاب دوخ
!تسا بئاج

ملاسلا هیلع ماما سفن ی توکلم و ی کلم تیعماج

ی توکلم هبنج نآ زا اهنتهز ،تیعماج ماقم و تیلاو هطساو هب ملاسلا هیلع ماما هک تسا نیا رد بجع
رد ار سفن نآ و تسای توکلم سفن نآ عماج هک لاح نیع رد ،تیعماج هطساو هب هکلب ،دراذن تلفغ
مامت هک مینیبی م ام اذل ؛تسا حرطم ماما سفن رد هلئسم ی کلم هبنج ،لاح نامهر رد ،دبایی مش دوخ
نامهر نیا و ،دراد دوجو ی توکلم هبنج ظفد اب ملاسلا هیلع ماما دوجو رد ی کلم سفن هلئسم ت ایصوصخ
تسا «تیعماج» هلئسم

هطساو هب ایو ؛دهد بتسد زا ار ی کلم هبنج ،ی توکلم ملءن آ هب عاقترا هطساو هب ناسنا تسا نکم
دهدی م تسد زا ار ی توکلم هبنج ،کلم و ایند ملءن آ لوزنو طوبه
اجنآ زا ؛مدش هداد لوزنی کلم هبنج هب و ،مدوب طی ولء ملءن آ و ی توکلم هبنج رد نم :دیامرفی م
؛میرادن ربخ توکلم زا ،میراتفرگ هلئسم نیا رد ام هکی تقوات !میرادن ربخ رگید

1. 257 ص 1 ج ،ی فاکلا

درادن ربخ کلم ز ا، دسر پ فرصدی توکلم هُنَج هب، جور ع هُطساو هب ناسنا رگا
و دوعص هُطساو هب ناسنا س فن هک ت سا نیا «ترتک و تدحو رد تیعماج» هُنَس رد مهم هُنَکند
هکی و حنه ب، دود دهاو خ هیکلم و هیتوکلم ملاو ع عیمج دجاو، ملاو ع عیمج تیدجاو و دوعص زا سپ لوزن
،ی توکلم هُنَج ظفد اب ناسنا اهنتم ؛ی کلم هُنَج م ه و دراد دوجو ناسنا رد ی توکلم هُنَج م دحاو ن ا رد
دوشی م دنم هر هب م ه کلم ملاو دویق و دود و طنار شو و تابعت و مزاول زا و تایضتقم زا
تفر، دنکی م تبص مدرم اب، دناه دیسر تیعمج ماقم هب هکی نایلو ای ملاسلا هیلع ماما مینیبی م اذل
ار ی توکلم هُنَج ن ا، ل ا د نی ع رد و دندی م ماجنا ت ساین د ملاو هب طوبرم هک ار ی یاهر اک، دنکی م دماو
ن ا دجاو هک ل ا د نی ع رد ی نعید ؛ دنناوتی م، دنک جور ع اجنا هب دنهاو خبر گاهنتم . دنکی م ظفد دوخ رد
رشد و رشد و دماو تفر و ددرت و تبص هُمز لا هک ار دوخی کلم س فن و دوخ ن هذ، دننسه ی توکلم هُنَج
هب ی کلم س فن ل اصتا ی نعید ؛ دنکی م ل صتم اجنا هب و دنریگی م تیعقوم نیا زا، ت سا معماج نیا دارفا اب
.دود دهاو خ ی توکلم هُنَج ظفد اب، ی توکلم

نیرخا و نیلوا مولع عیمج دجاو ملاسلا مهیلع هَمنا و مرکا ربمغیب هک مینیبی م ل ا د نی ع رد اذل
و تیلوف ن س رد ت ا رضد ن ا هک مینیبی م ل ا د نی ع رد و - ت سا اهنیا زا رتلا اب بلطم هکلب - دننسه
ی م ربح اسبهچ و دندرکی م ی علاطای ب راهظا هک دندادی م ماجنا ی یاهر اک، تماما و ت ثعب ز ا س پی ت د
ی کلم س فن ن ا ی لوزن هُنَج رطاخ هب اهنیا هَمه ! میدوبن ع اطم و میرادن ربح عوضوم نیا زا ام هک دنداد
.ت سا ملاسلا مهیلع هَمنا و مرکا ربمغیب

ربمغیب ترضد تباتک رب ی دهاوش

رد مرکا ربمغیب دیدر تلاب : هک ت سا نیا زا ی کاد هک دنکی م ل قنار ی بلاطم اجنیا رد ی ضنرم دیس
ت شونی م مرکا ربمغیب، ت ثعب ز ا س پروطنیمه و، درکی م ت ن ا ر ق ت ثعب ز ا ل بقاً اعطق، دوخت اید نامز
: دنیوگی م هک ت سا هِیضق نیمه دنکی م رکن هک ی دهاوش ز ا ی کپی
ن ا رود هب باحصا و دود ه داتفا تافو رتسب رد مرکا ربمغیب هکی ماگنه

دومرف ترضد، دندوب هدهد عجد ترضد

لهج راجد هاگچیه ن آهطساو به ن م زاس په که ار ی زیچ مسیونب امش ی اریه ات دیروایب ی ذغاک و ملق»
«!دیوشند تقشم و

(دنتشونیم مرکا ربمغیپ که دنکی م نیا زایا کنه نیا و)

،دنسیونب دنه اوخیم هچ و تسید ن اشروظنم مرکا ربمغیپ که دیمهف و درک تفلخه اجنیا رد رمه
و¹ «!دیوگی م نایزه درم نیا؛ رُجَهیلُ جِرا لُ ن!» :تفگ

رسد رب و ترضد ن آتیلها رسد رب که دندوب هجوتم و دندیدیم ار بلاطم مامت مرکا ربمغیپ
هدید ی یاهب اوخ هچ ن اشتیلها آذیا ی اریه نیقنم و مدرم نیا و، دمآ دهاوخ هچ ترضد ن آ ن اندزرف
دنا!

ی کدوک مایا رد بعد و وهل زایا مرکا ربمایپ زیهرپ

دندومرفی تیاور رد ماسلا هیلع قداصد ماما

لافطایب ی تد تاسر زایق تدم مامت رد، تخادرین بعد و وهل به هاگچیه رمه تدم مامت رد ربمغیپ
،دندوب لوغشم بعد و وهل یاهی زایه به کم ی اهن اوچ که تلخرد! تخادرین بعد و وهل به مه
دایم ماجنا اههچ اب ی یاهی زایه، دوی ل فط ربمغیپ که ی ماکنه و؛ دیزگی م ی رود اهنأ زایا مرکا ربمغیپ
.³ دشابند بعد و وهل که

که میراد [خیرات رد]

درکی م ی هذکلم ن آ، دشی من اهنأ رامق رد ل خاد ربمغیپ ی لو، دندرکی م ی زایه امق کم ی اهن اوچ
و وهل غارسه ب لاصا و؛ دوشل خاد ات ت شانگی مندو

¹ چ هذ؛ 79 ص، ی کد هملع، هیدعسل ماسرلا؛ 4327 ص، 2 ج، س و واطن نیا دید، فناوطلا به ازم تفرعمی ففناوطلا
رتشید علاط تهج. 76 ص، 5 ج، لمسم جیحصد؛ 535 ص، 30 ج، راونلا راجد؛ 333 ص، قوصلا فشک و قحلا
149 - 144 ص، 8 ج، ی سانش ماما به دوش عوجر «س اطرق و ملق» تیاور نوماریپ
² 405 ص، دیمه خیش، تلاقملا ل ناو ا به دوش عوجر نینچمه. 108 - 104 ص، 1 ج، ی ضترملا فیرشلا ل ناسر
³ 454 و 447 ص، 1 ج، تاجر دلا رنصب؛ 285 و 272 ص، 1 ج، ی فاکلا

1. تفری مذبع

دندومرفهک دنکی ملقند مرکا ربمغیب ز ا الله دبع ن در بجا

نم رظن رد بع و وهن ن ا کنیا لا مدیدن ار بیبع و وهن، تاسر زا لب و تیلوفظ مایا رد هاگچیه
2. دمأ دنسپاد و تشز

دنیامرفی م ماسلا هیلع نینمؤمار یما

دوبن بع و وهن یزاب و ا یزاب اما، درکی م یزاب لکم لافظا اب ربمغیب

نوعلم دیزی س لجم هب تیبلها ی ارسا دورو

دندومرفهک تسا تیاور ماسلا هیلع اضر ماما زا

ماسلا هیلع نیسد ماما کرابم رس ات داد روتسد دیزی، دندروا دیزی س لجم هب ار ارسا هکی ماگنده
؛ دوپ چنرطش یزاب و بارش ن دروخ لوغشم، لاحن آ رد و دنداد رارق ی تشط نورد و دندروا ار
ترضد ن ا رس یور ار ن ا یقیق و دروخی م بارش هلاپ هس درکی م هبع دوخ فیرد رب هکی ماگنده
تخیری م تشط نامه رانک رد و

دنیامرفی م ترضد س پس

3. دنکن یزاب چنرطش و دنروخن بارش هک داب ام ن ایعیش رب

ماش ی ا هچوک رد داجسد ماما اب ورمع ن بل اهنم زوسناج تاقلام

دیوگی م ی لصفم تیاور رد ورمع ن بل اهنم

ی م شوگ هبل حم ن ا زا هلان و هجض ی ادص مدید هک مدرکی م روبع ماش ی ا هه لحم زا ی کی رد
هب هک مدید ار داجسد ترضد! تسا دنلب اهن ز زا هیرگ ی ادص مدید، دمأ و مدرک تکرد، دسر
ای: مدرک ضرع و متفر ولج، تسا ی راج نوخ ترضد ن ا ی ا پود زا و دناهدرک هیکت ی یاصع
؟ تسا هنوگچ امشل اد، الله و سر ن با

دنداسر ل تق هب ار وا عابرقا هکی سک لاد دشاب هنوگچ: دندومرفه ترضد

1. 200 ص، 1 ج، تذبدا غورف

2. 414 ص، 8 ج، لئاسولا کردتسم؛ هقیلعت، 151 ص، ق تصلا فشک و قحلا بچهند؛ 66 ص، 1 ج، هوملا عبیانیه

3. 22 ص، 2 ج، ماسلا هیلع اضر لا رابخا نویع

«!؟دنبی م فرطن آ و فرطن یا هب یرسا هب ارش نادنزرف و ناز و
 ی م راختفا بر عری ش یرق ،تسا ن اشیا زا ریمغیپ هک دنکی م راختفا مچ عری بر ع» :دندومرف س پس
 و کرت ن اریسا دننام و دناسری ملتق هب ار و ان اندزرف هکی تلاحد ،تسا امن ایم زا ریمغیپ هک دنک
 1 «!دنبی م ریجنز و لغاب فرطن آ هب فرطن یا زا ملید
 ی مذ ار ریمغیپ تبیل ها تجضه ای اص ایا» :دندومرف ترصد ،دش دنلب دایرف و هلان ای اص ع قومن یا رد
 هدرپ ار امن اوت و تقاط ،زور رد باتفا تادش و دراندی فقس هک دناه داد اجی ناکم رد ار ام؟! ی ونش
 «!تسا»

ماشد رد تبیل ها بناصم عاثر رد ی تایبا

نیمز رد دش ورفی تفگ نامسا *** نید چربن ارتخا ماشد رد وچ دش
 م وجر نوچ ن اشخرد اهرس نانس رد *** موجه زا ن بطایش بزح م هتسب
 بار توبل آ هدولان وخذ م رهچ *** باضخن یگنر اپ و تسد رد ن ایماشد
 راوخر آفک فکرد فحصم وچمه *** رابک رخف ن آ و داجسد هجاوخذ
 لوهدج دنده هداز راسا رد *** لوسر کاپ ترعد و ماشد رهش
 دوهی ی اسیلک رد احیسم نوچ *** دو یقل ذرد و داجسد هجاوخذ
 باتدع یور هیسلد ن آ اب درک *** باطتسم طیسد و داجسد هجاوخذ
 لوسر ق دردت سیچ تنامگ نیه *** لوهدجت خبیس ی ا ،کحیو :تفگ
 ؟ بیجی پ ناگروتسم نیا لهماپ *** بیجدل احد نینچ اب دنیب رگ
 داپ هتسکشیا ن م رابن وخذ هماخ *** داپ هتسب منابز ن م میوگ هچ مو
 2 فطصم هاگسود رب س پس ناز *** افج بوچت برصد زا تفر هچ هک
 . **بَنُوعَجْرًا هَيْلًا اَنَاوَلَّهَ اَنِي** ،ن و یلقنی ب لقمی ای دمحمل او ملظ ن یذلا م لعیسد و
 ... الله ای الله ای الله ای ،راهطلا ا هتیبیل ها و دمحم ق حب ،کوجرد و کمسفند و کوعند و م هلا ک مسب

149.1 ص ،ی فوکلا تار فریست ؛169 ص ،4 ج ،ملاسلا مهیلع بالاطی یا ل آ بقانم
 93.2 ص ،ریذ هکشتا